

Zitting 1978–1979

15 618 (R1119)

Overeenkomst inzake economische en technische samenwerking tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië; Amman, 14 december 1978

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 11 juni 1979. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven op uiterlijk 11 juli 1979.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 31 mei 1979

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van de op 14 december 1978 te Amman tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Hasjemitische Koninkrijk Jordanië inzake economische en technische samenwerking (Trb. 1979, 51).¹

Een toelichtende nota bij de overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 11 juni 1979 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

(12 april 1979)

De onderhavige, op 14 december 1978 te Amman gesloten overeenkomst (Trb. 1979, 51), die een aanvankelijke looptijd zal hebben van 5 jaar, is tot stand gekomen, nadat de Minister van Industrie en Handel van Jordanië daartoe een voorstel had gedaan. Van Nederlandse zijde is op dat voorstel instemmend gereageerd, aangezien de bedoelde overeenkomst verder gestalte zal geven aan het sinds 1965 gevoerde beleid ter versterking en uitbreiding van de economische betrekkingen met ontwikkelingslanden. De laatste overeenkomst, die in dat kader vóór de onderhavige overeenkomst tot stand kwam, was de Overeenkomst inzake de aanmoediging en de bescherming van investeringen met de Arabische Republiek Egypte (Trb. 1977, 168), welke overeenkomst werd voorafgegaan door de met dat zelfde land gesloten Overeenkomst inzake economische en technische samenwerking (Trb. 1975, 86). Ondertekening van een overeenkomst ter aanmoediging en bescherming van investeringen met Senegal wordt verwacht.

De omvang van de handelsbetrekkingen tussen het Koninkrijk en Jordanië is bescheiden. In 1978 werd door Nederland voor niet meer dan f 0,6 mln. uit Jordanië ingevoerd, terwijl de uitvoer naar Jordanië f 55,0 mln. bedroeg, welk bedrag vrijwel gelijk is verdeeld over landbouw- en industrieproducten. Het aantal Nederlandse ondernemingen, dat een vestiging in Jordanië heeft, dan wel deelneemt in een Jordaans bedrijf, is eveneens zeer beperkt. Deze hebben overwegend betrekking op de productie van voedingsmiddelen, dranken en veevoeder.

In tegenstelling tot de infrastructuur in andere landen in het Midden-Oosten is deze in Jordanië reeds goed ontwikkeld. Het lopende 5-jarenplan (1976–1980), dat voorziet in een jaarlijkse groei van 12% van het BNP (Bruto Nationaal Produkt), legt dan ook de nadruk op de particuliere sector.

De beperkte ruimte, die de thuismarkt biedt, was in het verleden een belemmering voor het aantrekken van buitenlandse investeringen. Vandaar dat thans pogingen worden gedaan de afzetmarkt te verruimen tot de gehele Midden-Oostenregio.

In de sector mijnbouw (fosfaten en potas) zijn er als gevolg van natuurlijke rijkdommen goede mogelijkheden.

Opgemerkt moet evenwel worden, dat de economische opbouw van het land momenteel ernstig wordt gehinderd als gevolg van een ware uittocht van arbeidskrachten, die, aangetrokken door de hoge lonen in de rijke olielanden, het land verlaten.

De gesloten overeenkomst is van belang, omdat deze onder meer de mogelijkheid biedt door middel van de gemengde commissie met vertegenwoordigers van de overheid en van het bedrijfsleven overleg te plegen over mogelijkheden om het bedrijfsleven van de twee landen dichter tot elkaar te brengen en tot samenwerking te komen. De realisatie van potentiële samenwerkingsvormen met Nederland, waartoe het Jordaanse 5-jarenplan ruimte biedt, zal overigens voor een belangrijk deel afhangen van de vraag of en in hoeverre Jordanië in staat zal zijn dit plan tot uitvoering te brengen. Aan het bedrijfsleven van de beide landen en aan opdrachtgevende instanties dient ter beoordeling te worden overgelaten of termen aanwezig zijn voor het sluiten van contracten en het gezamenlijk ontwikkelen van economische activiteiten (artikel 3). De onderhavige overeenkomst beperkt zich er immers toe het kader vast te stellen, waarin het bedrijfsleven tot nauwere samenwerking kan komen.

In het geval, dat de Jordaanse autoriteiten zich tot de Nederlandse overheidsinstellingen zouden wenden met het verzoek medewerking te verlenen aan het realiseren van samenwerkingsvormen zoals omschreven in artikel 2 zal deze medewerking worden gegeven binnen de daartoe beschikbare mogelijkheden. Wat dit betreft is het niet uitgesloten, dat Jordanië met het oog op de verkoopbevordering van Jordaanse producten in de toekomst een be-

roep zal doen op het «Centrum ter bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden», welk centrum ressorteert onder de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

Kort voor de ondertekening van de onderhavige overeenkomst bleek dat daaraan van Jordaanse zijde alsnog een artikel was toegevoegd (artikel 5), dat bepalingen behelst betreffende faciliteiten voor deskundigen die van Nederlandse zijde naar Jordanië worden uitgezonden. Deze toevoeging was tijdens het overleg over de ontwerp-overeenkomst van Nederlandse zijde van de hand geweest, aangezien het standpunt werd ingenomen dat deze bepaling, die met name in onderdeel (b) melding maakt van deskundigen die worden betaald door de Nederlandse Regering, niet thuishoort in een overeenkomst die samenwerking beoogt op het gebied van het bedrijfsleven. Ten einde de ondertekening van de overeenkomst niet te vertragen is aan Nederlandse zijde met artikel 5 ingestemd. Om Jordanië duidelijk te maken dat de aanvaarding van bedoeld artikel niet zal kunnen worden beschouwd als precedent met betrekking tot andere vormen van samenwerking – hierbij is gedacht aan de technische hulpverlening in het kader van ontwikkelings-samenwerking – noch met betrekking tot bestaande rechten van Nederlandse onderdanen of toekomstige rechten van Nederlandse onderdanen die op grond van de overeenkomst samenwerken, werd bij de ondertekening van de overeenkomst een desbetreffende interpretatieve verklaring afgelegd, die van Jordaanse kant voor kennisgeving is aangenomen.

De bij artikel 8 ingestelde gemengde commissie zal op verzoek van een der partijen bijeenkomen. Afsproken werd, dat in beginsel eens per jaar een bijeenkomst zal plaatsvinden. Grotere tussenpozen zijn echter niet uitgesloten.

De overeenkomst zal voor het gehele Koninkrijk gelden.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
K. H. Beyen

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei